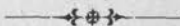

Planinski Vestnik.

Glasiło Slovenskega planinskega društva.

Št. 10.

V Ljubljani oktobra 1903.

Leto IX.

Desetletnica

Slovenskega planinskega društva.

Desetletnica našega društva se je slavila dne 10. in 11. oktobra po določenem programu.

Planinski večer,

ki ga je priredilo društvo s sodelovanjem pevskega oddelka trgovskega društva „Merkurja“ in sodelovanjem ljublj. društvene godbe, je privabil toliko planincev in njih prijateljev, da se je velika Sokolska dvorana napolnila. Radostno so si stiskali prijateljsko roko planinci, ki so se bili sešli od blizu in daleč. Res smemo reči, manjkalo ni nobenega pravega hribolazca od staroste planincev g. Fr. Kadilnika do najmlajšega junaka, ki je bil šele letos stopil prvič na vrh sivega Triglava.

Društveni predsednik, g. prof. Fr. Orožen, je pozdravil s srčnimi besedami planince, omenjajoč skromne početke in današnje nepričakovane uspehe društvenega delovanja. O dosedanjem delovanju Slov. plan. društva sploh, o njega nalogi in o bodočem delovanju njegovem je govoril g. dr. Fr. Tomišek. Z navdušenimi besedami je očrtal dosedanje uspehe na tem za Slovence vélevažnem kulturnem polju, kjer je društvena naloga, slovenske planine ohraniti materi Sloveniji ter jih varovati proti vsakemu navalu tujcev, ki so že mislili, da imajo že vse naše vrhove v svojih rokah. Z zahvalnostjo se je spominjal v svojem govoru bratov Čehov, ki so nam v tem delovanju kot pravi slovanski bratje prihiteli na pomoč. Gospod dr. Triller je z ognjevitimi besedami slikal žalostno stanje slovenskega naroda, ki mu je usoda vzela celo njegovo zgodovino, le eno samo mu je ostalo, to je krasna njegova zemlja, lepe njene doline, vode, slapovi

in gore. Po tem govoru, ki je vzbudil veliko navdušenje, je zasvirala godba „Lepo našo domovino“, občinstvo pa je stoje pripievalo. Gospod dr. Jos. Kušar je vzdignil čašo na zdravje slovenskih planincev in omenil zaslug prvega našega planinca, gosp. Frana Kadilnika. Burno odobravanje je sledilo tem besedam, vse je vstalo ter trčilo na zdravje z g. Kadilnikom. Gospod dr. Milan Hribar se je spominjal v svojem govoru bratov Čehov in Češke podružnice, ki tako uspešno deluje na najbolj izpostavljenem kraju, na koroški strani Grintavca. V imenu mnogoštevilnih navzočnih Čehov je govoril g. Vávruška, obetajoč, da hočejo Čehi tudi za naprej složno delovati s Slovenci v slovenskih planinah.

Med govori je pridno svirala ljubljanska društvena godba ter so peli pevci društva „Merkurja“ pod spretnim vodstvom gosp. Sachsa, ki je za ta večer izbral jako srečno lepe planinske zборе. Po polnoči pa sta nastopila dva dovtipna in muzikalna planinca (gg. Pavšič in Stegnar) s harmoniko in klarinetom ter zaigrala nekatere poskočne, da se je mladina takoj zasukala. Seveda je morala godba potem svirati plesne skladbe, da so se planinke in planinci vrteli do ranega dne.

Slavnostni občni zbor.

V nedeljo ob enajstih dopoldne (prej je bila skupna seja vseh odborov) se je začel slavnostni občni zbor. Izmed oficijalnih krogov ga je počastil ljubljanski župan g. Ivan Hribar. Podružnice so bile zastopane: Češka po g. dr. Franti in g. Kuzmánem, Kamniška po g. notarju Orožnu in g. Fišerju, Kranjska po g. Ivanu Majdiču, Kranjskogorska po g. Guštinu, Podravska po g. Lesjaku, Radovljiška po g. dr. Vilfanu, Savinska po gg. Kocbeku, Šijancu in Božiču in Ziljska po g. Knafelcu. Tolminska in Vipavska sta se brzojavno oprostili.

Načelnik osrednjega društva, g. prof. Orožen, je pozdravil najpristrčneje vse zborovalce, posebno gosp. župana Hribarja, ki je društvu iskreno naklonjen in ga vsekdar podpira, ter zastopnike raznih podružnic. Spominjal se je težav, ki jih je imelo društvo v desetih letih svojega obstanka, in omenjal uspehov, na katere je lahko društvo ponosno, če pogleda na svojo tako kratko dobo. Izpodbujal je nadalje podružnice k neumornemu delovanju ter jih zahvalil za dosedanje delo, zlasti pa Savinsko, Češko, Kamniško in Podravsko podružnico. Zahvalil je tudi za znatne podpore c. kr. vlado, deželni zbor kranjski in občino ljubljansko ter tudi vse druge javne korporacije in dobrotnike društva, končno se pa spominjal našega presvetlega vladarja, zaščitnika in pod-

piratelja planinstva, ter mu zaklical z vsemi navzočniki trikrat: „živel!“ Na njegov predlog, ki ga je zbor navdušeno odobril, se je odposlala Njega Veličanstvu tudi vdanostna brzojavka, glaseča se: „Ob desetletnici Slovenskega planinskega društva na slavnostnem občnem zboru zbrani društveniki izražamo Njegovemu Veličanstvu presvetlemu cesarju Francu Jožefu I. najglobokejšo vdanost in zvestobo. — Slov. plan. društvo.“

Gospod dr. Franta je čestital „Slov. plan. društvu“ v imenu Češke podružnice ter ga zahvalil, da je vedno tako iskreno in bratsko sprejelo Čeha. Dejal je, da v prospeh slovenske turistikke dela vsak Čeh s ponosom, poudarjal ljubav do nas ter končno zaklical: „Mi smo vaši in vi naši!“

Gospod župan Hribar je poudarjal delavnost in žilavost društva, kajti le ž njima je doseglo toliko uspehov. Omenil je, da se je v zadnjih desetih letih ustanovilo 64 slovenskih društev, a veliko jih je sedaj samo le še na papirju. Ni pa tako s Slovenskim planinskim društvom. Ono nam je otvorilo naš krasni planinski svet, napravilo mnogo potov in jih opremilo z napisnimi tablami, postavilo že veliko koč, ki je vsaka posamezna slovenska trdnjava, a vsakemu pristopna, in promet tujcev znatno pomnožilo. Društvo uživa tudi mnogo simpatij med Slovani, zato vedno množneje zahajajo v naše planinske pokrajine. Končno je čestital društvu na teh uspehih v imenu mesta Ljubljane in obljubil, da bo občinski svet tudi v bodoče podpiral prekoristno delovanje njegovo.

Poročilo o desetletnem delovanju društva se je tiskano razdelilo udeležencem občnega zbora, zato se ni prečitalo.

Ob tretji točki sporeda (razni nasveti in predlogi) se je oglasil gospod Kocbek in vprašal: „Kaj je storiti, ako kako tuje društvo od nas zaznamenovane poti zaznamenuje, ker se je to v Savinskih planinah že dogodilo.“

Gosp. dr. Fr. Tominšek je odgovoril, da so osrednjemu odboru taki slučaji znani in da so še letos delavci kranjske sekcije Nemšk. plan. društva hoteli tihotapsko napraviti pot od Mlinarice na Razor, ki smo jo bili mi že zdavnaj prej dobili pravico delati. Taki slučaji naj se brezobzirno naznanjajo in objavljajo tudi po nam prijaznih listih, sicer pa naj društvo pazi, da dobi za vsako gradnjo dovoljenje od prizadetih lastnikov in občin, ker sme potem proti vsakemu nasilju nastopiti in se bode v takih slučajih tudi vselej dobila pomoč prizadetih faktorjev. Ako kako društvo brez našega dovoljenja poseže v naše naprave, naj se naše društvo postavi na isto stališče in svoja dela izvršuje, ne oziraje se na tuje naprave.

Gospod profesor Macher je omenil, da nas je „Grazer Tagblatt“ napadel radi planinskega vrta na Velem polju, češ, da je naše društvo ukradlo kranjski sekciji Nemškega planinskega društva to idejo. To odločno zavračamo, ker ta trditev „Grazer Tagblatta“ je docela neresnična. Gospod Hauptman je poudaril, da je naše društvo že pred tremi leti vložilo prošnjo do c. kr. poljedelskega ministrstva za napravo planinskega vrta poleg koč na Kredarici in da je tak vrt že davno nameravalo prirediti poleg Orožnove koč na Črni prsti in Vodnikove koč na Velem polju.

Gospod Lesjak je predlagal v imenu Podravske podružnice, da bi društvo skrbelo za reciprociteto naših legitimacij pri italijanskih in nemških planinskih društvih. Na to je pojasnil gospod Verovšek, da obstoji reciprociteta pri vseh planinskih društvih razen sekcije kranjske in celjske Nemškega planinskega društva, ker pa nam ne dajeta v novejšem času tudi beljaška sekcija Nemškega planinskega društva in sekcija Železna Kaplja Turistovskega kluba istih ugodnosti, katere mi njim, jim naše društvo odvzame tudi to ugodnost. Nadalje je pojasnil, kaj je prisililo odbor do tega sklepa. Ko je naše društvo že par let obstalo, je dalo vsem članom turistovskih društev iste ugodnosti kakor svojim članom, a pri drugih društvih razen pri zgoraj omenjenih so člani našega društva tudi uživali iste ugodnosti. Ker zgoraj omenjene sekcije niso ugodile vlogi, ki jim jo je društvo opetovano poslalo, se je obrnil odbor celo do osrednjega odbora Nemškega in avstrijskega planinskega društva. Ko je pa ta odgovoril, da ne more v tem oziru vplivati na sekcije, smo tudi mi tistim sekcijam, ki nam ne dajo ugodnosti, odrekli ugodnosti. Gospod dr. Kušar je krepko odobral to odborovo postopanje, ker vsiljevali se ne bomo nikomur, saj smo z lastno močjo vzrasli veliki.

O načrtu za nadaljnjo delovanje je poročal g. dr. Fr. Tomišek. Rekel je, da bi društvo imelo že precej dela in skrbi, ako bi ničesar več ne delalo, nego le vzdrževalo to, kar je dosedaj napravilo. A društvo mora napredovati — naše geslo je „naprej!“ Zato je priporočal:

1. Delokrog podružnic naj se bolj natančno določi in podružnice naj delajo na to, da se opomorejo v toliko, da bodo samostojno zmagovale vsaka svoje delo, tako da se lahko ustanovi za Ljubljano tudi svoja podružnica in da bo osrednji odbor samo nadzorovalen in vodilen činitelj. Češka, Savinska, Kamniška in Podravska podružnica so že sedaj dospеле do tega viška.

2. Društvo mora veliko bolj skrbeti za reklamo. Z opisovanjem naših krajev naj se privabijo turisti, saj listov je mnogo na razpolago. Posebno je potreba opozarjati na divne obmejne kraje.

3. Društvo mora gledati na to, da avtorizuje svoje vodnike, ker po nekaterih krajih jih primanjkuje docela.

4. Društvo naj vsak napad pošteno odbije in zavrne. Nič več ne hodimo pohlevne ovčice kakor dosedaj, saj smo se prepričali, da se s kulantnostjo, prijaznostjo, samozatajevanjem in molčečnostjo nič ne doseže.

Ta program za prihodnje delovanje Slov. plan. društva je slavnostni občni zbor navdušeno odobril.

Gosp. načelnik prof. Orožen je nato s primernimi besedami zaključil zborovanje.

Skupni obed.

Po občnem zboru so se sešli planinci k skupnemu obedu, ki se ga je udeležilo tudi več planink. Ker je bila kapljica izvrstna ter se je gospod Masaryk tudi obnesel s svojo kuhinjo, vršilo se je vse veselo. Nismo imeli sicer francoskega jedilnega lista, temveč prav domače kosilo, pa vendar je bil vsak zadovoljen. Ker morebiti koga zanima, kaj smo jedli in pili, navedemo to tudi v „Planinskem Vestniku“. Jedila so bila: mešana juha, mesene klobase z zeljem, srnjak z rogovjem (bohinjskimi žganci), razni štruklji, bohinjski sir, zlata jabolka in tržaške smokve, planinska juha (črna kava). Pili smo pa pristen cviček, pristnega bizeljca in izborno plzensko pivo.

Predsednik g. prof. Orožen je započel zdravice ter napil Češki podružnici in nje zastopnikoma g. dr. Bohuslavu Franti in gosp. Kuzmánemu, ki sta iz daljne zlate Prage prihitela, da slavita s Slovenci velepomembno slavje. G. dr. Boh. Franta je z iskrenimi besedami nazdravil slovenskemu narodu, katerega hočejo Čehi vedno podpirati. G. dr. Kušar se je spominjal slovenske domovine, ki jo moramo braniti pred navalom tujcev, pa jo bomo tudi obranili. G. dr. Fr. Tomišek je nazdravil vrlim ustanoviteljem planinskega društva: „Piparjem“ gg. Hauptmanu, Korenčanu in Škofu, ki so obudili vrhu visokega Stola slovensko planinsko idejo. G. dr. Vilfan je napil predsedniku g. prof. Orožnu, ki je celo desetletje krepko in vztrajno vodil društvo. G. notar Orožen je opisoval delavnost in uspehe Češke podružnice na koroških tleh ter ji nazdravil. G. prof. Macher je omenjal zaslug najdelavnejšega navzočnega planinca, načelnika Savinske podružnice, g. Kocbeka, ki je otel Slovincem vse Savinske planine. Načelnik Kranjske podružnice, g. Janko Majdič, je napil vrlim slovenskim planinkam. G. dr. Fr. Tomišek je zahvalil vse podružnice za rodoljubno in uspešno delovanje ter iznenadil načelnika

Kranjskogorske podružnice s hranilnično knjižico, na kateri je za Kadilnikovo kočo na Golici naloženih 918 K. Za ta dar se je podružnični načelnik, gosp. Guštin, radostno zahvalil. Načelnik Podravske podružnice, gosp. Lesjak, je nazdravil delavnemu osrednjemu odboru, ki vestno in marljivo opravlja in izvršuje vedno obilnejše posle. Navdušeno se je nadalje še nazdravilo gosp. Kadilniku, zastopniku Ziljske podružnice, gosp. Knateltu, in zaslužnemu gosp. Hugu Robleku. Brzobjavno se je pa poslala zahvala g. prof. Hraskemu v Prago, načelniku prvega pripravjalnega odbora, velezaslužnemu planincu in društvenemu dobrotniku, g. Jakobu Aljažu, in velikemu društvenemu prijatelju in svetovalcu, g. prof. dr. Johannesu Frischaufu.

Ob desetletnici so došli društvu naslednji pozdravi:

Benešov. Na radostni dan jubileja desetletnega plodovitega dela bratov Slovencev kličemo „na zdar!“ in „mnogo sreče v bodočnosti!“

Prof. Anton Dvořák, Karla Dvořáková, Ana Dvořáková, Helena Rosolova
— člani Češke podružnice S. P. D.

Berlin. Planine rožno venčane, bodite mi pozdravljene! . . . Pozdrav Vam, ki ste zbrali se, v prelepi krog sestali se. Iz daljnih tužnih vas nižin pozdravlja zvesti sin planin. Dr. Jos. Tominšek.

Celje. Društvu, izišlemu iz malih začetkov, kličem ob njega krasnem razvoju koncem prvega desetletja: naj prinese drugo desetletje enakih in še večjih uspehov! Dr. Vrečko.

Dunaj. Vpoštevajte vaše vztrajno delo v to, da ostanejo planine naše nam, vam kličemo navdušeno „na zdar!“ Slovenija.

Dunaj. Stoj tudi v bodoče neomahljivo kakor sivi Triglav na braniku slovenske posesti! Slava straži naših planin!

Akademiki: Birolla, Dragovček, Holeček, Marolt, Novak, Pilko, Pretnar, Režek, Smrekar, Stojec.

Gradec. Navdušena slava vrlemu branitelju naših planin!

Josip Jak.

Libochovice. Čast in slava uspešni desetletni delavnosti!

Dr. Gustav Kreiml.

Novo mesto. S prijaznih vinskih gričev dolenskih pozdravljajo podpisani učitelji, udeležniki kletarskega tečaja na Grmu, vse občinstvo, praznujoče desetletnico našega planinskega društva, želeč, da se društvo razraste na korist slovenskim deželam.

Barle, Berce, Debelak, Jezeršek, Levstik, Petrič, Salberger, Šega, Trošt, Vidmar, Kos, Gombač.

Plzen. K desetletnemu uspešnemu delovanju v krasnih slovanskih gorah iskren „na zdar!“

Za člane Češke podružnice v Plzni: dr. Herman Šikl.

Praga. Odbor „Kluba čeških turistov“ dovoljuje si izjaviti svoje najtoplejše čestitke k tako za vaše društvo pomembnemu dnevu, kakor je za vas 11. sept. t. l.

Tudi mi čutimo v bratskih svojih srcih z vami vso radost nad dovršenim delom, in želeč vam pri vseh vaših bodočih podjetjih kar največ sreče in sadu, beleživa za osrednji odbor „Kluba čeških turistov“
Vratislav Pasovský, predsednik, J. Sallač, tajnik.

Praga. V desetih letih dela si je pridobilo društvo priznanje v tujini in ljubezen doma brez razlike strank. Vrnilo je Slovanom kos slovanskega raja, kjer kot gospodar vesel sprejema vsakega, kdor prihaja z mirom. Naj živi, raste in se razevita Slovensko planinsko društvo.
Dr. Chodounský.

Praga. Najsrčneje voščilo k današnji slavnosti desetletnice uspešnega delovanja v slovenskih planinah! Naj v teku drugih desetih let vsa moč slovenskih planin izrine sovražnike Slovencev in vsega slovanskega. Z vašim naporom in ob pomoči naše češke podružnice se povrne posest slovenskih planin vašemu narodu, ki ima pravico do nje po ljudski in po božji postavi.

Dr. Stanislav Prachenský, Anča Prachenská.

Praga. Navdušeno in ponosno se danes spominjamo dovršenega dela. Naj bi prihodnje desetletje plemenite težnje venčalo z novimi obilnimi uspehi!
Mareš.

Praga. Na slavnostni dan čestitava k vaši desetletni delavnosti, a k daljši iskren „na zdar!“
Roza in Francišek Chodounský.

Praga. K današnjemu pomembnemu dnevu čestitajo in kličejo glasen „na zdar!“
Jíroutkova, Neumannova, Pokorná.

Praga. Pri osnovanju vašega društva pred desetimi leti je pač težko kdo mislil, da pride k njegovemu prvemu jubileju tudi mlada hči iz zlate slovanske stololpe Prage, da se mu spoštljivo pokloni.

O, da bi pri prihodnjem obletju cela kita podružnic, okrašena z narodnimi barvami vseh naših slovanskih bratov s severa, juga in vzhoda, podala svoji češki družici kot najstarejši roke, da svoji materi v beli Ljubljani prineso kot dar svojo pomoč; kajti ne samo platonsko ljubezen, ampak dejansko pomoč so si dolžni bratje med seboj.

Dr. Kulhavý in Kulhavá.

Praga. Srčno čestitam k današnji vaši slavnosti! Prihodnje desetletje naj prinese še obilnejšega sadu!
Hrazánek.

Praga. H krasnim uspehom desetletnega delovanja čestita
dr. Krejčí, deželni svetnik.

Praga. Čestitamo vam h končanemu desetletnemu delovanju v slovenskih gorah, ki so tudi nam Čehom postale tako drage.

Zelena četa.

Praga. Ob uspešnem desetletnem delovanju kličemo slava! Na svoji zemlji svoj gospod!
Češko-slovenski akademični krožek.

Radovljica. Želim stotisoč planinskih novincev! Število društvenikov poskoči potem gotovo za 99.000.
Veterinar Turk.

Rim. Ob desetletnici pozdrav kolegom odbornikom! Želim uspeh slavnosti.
Dr. Foerster.

Ruše pri Mariboru. Vzorno desetletno delovanje vaše je vzbudilo v Slovencih zanimanje za krasote naše domovine ter nasproti

vsakomur pokazalo, da je planinski svet od Drave in Save pa do Soče slovenska last in planinske kočice na njem trdnjave, ki odbijajo sovražne navale na severu in jugu. Čestitamo društvu na velikanskih uspehih ter slovesno obljubujemo, da hočemo tudi mi ob Dravi braniti rodna tla ter jih ohraniti slovenskemu narodu. Podravska podružnica.

Smichov. Zaslužni delavnosti v minulosti in bodočnosti iskren češki „na zdar!“ Dr. Schmidt.

Tolmin. Udeležnikom današnje veselice iskren planinski pozdrav!
Za Soško podružnico: Devetak.

Vrba na Koroškem. Izobraževalno društvo za Gozdanje in okolico, ki danes zboruje na Strmcu, pozdravlja ob desetletnici delovanja „Slov. plan. društva“ vse zborujoče ter jim kliče gromovito „na zdar!“ Grafenauer, Marhofer, Vospernik, Svaton.

Žabnice. Iskreno čestitam na sijajnih uspehih prvega desetletja. Slava odboru! Incko.

Žižkov. Blagovolite sprejeti mojo najtoplejšo zahvalo za čestitanje ob moji sedemdesetnici in zraven tega moj najsrčnejši pozdrav ob današnji slavnosti vaše desetletnice. Vaš morda najstarejši hribolazec Lego.

Na vdanostno brzojavko Nj. Veličanstvu je prejel odbor naslednjo zahvalo:

Častitemu predsedništvu

„Slovenskega planinskega društva“

v Ljubljani.

Vsled Najvišjega povelja mi je čast, cenjenemu predsedništvu naznanjati Najvišjo zahvalo za Nj. Veličanstvu od „Slovenskega planinskega društva“ brzojavnim potom poklonjeni izraz zvestobe in vdanosti.

C. kr. deželni predsednik:

Hein s. r.

Graški vseučiliški profesor in častni član našega društva, gospod dr. Frischauf, je udeležence slavnostnega občnega zbora iskreno zahvalil za poslani brzojavni pozdrav. V svoji zahvali pravi med drugim: „Slov. plan. društvo je sedaj edino izmed planinskih društev, ki se še mene spominja, čeprav sem najmanj storil za to društvo — kajti njega delovanje se vrši že na večer mojega planinskega delovanja — ko so me že pozabila ali pa me celo črtijo druga društva, za katera sem mnogo žrtvoval. To me je napotilo, da sedaj le še delujem za vaše društvo, ki se tudi letos ponaša z velikimi uspehi. Jedva se bi bili nadejali, da se to društvo kdaj tako krepko razvije in to še z domačimi močmi in razmerno skromnimi sredstvi. Zares občudujem delovanje Slovenskega planinskega društva.“

Pekel.

Spisal dr. Jos. Oblak.

Do „pekla“ Borovničani, po domače Coklarji, nimajo daleč; pa da ne bo radi teh dvoumnih besed kak črnogledec dvomil o njih krščanskem življenju, moram takoj povedati, da se tako ime-
nuje krasna, romantična soteska, skozi katero dere Borovniščica s hribovitega sveta med Cerknico in Borovnico v mičnih slapovih doli v širjo dolino, kjer sprejme brhko hčerko borovniških hribov lena mati Ljubljanka v svoje kalno naročje.

Ta „pekla“ je, dasi tako blizu našega stolnega mesta in še bliže slavnega borovniškega viadukta, le malo znan turistom, pravzaprav neznan. Omenil sem ga že mimogrede v svojem spisu, opisujoč pot iz Borovnice v Cerknico, da bi opozoril nanj slovenske turiste, ter obljubil tudi natančnejši opis;* zdaj je tega 6 let, in ker me do danes ni še nihče prehitel z opisom, se usojam iznova opozoriti turiste na ta skriti biser. Baš za prezanimivo turistično pot iz Borovnice v Cerknico je velikega pomena ta lepa soteska, skozi katero se lahko povzpneš po kozjih stezah v dokaj krajšem času in s tem večjim užitkom v oni precej kraški svet, ki loči Borovnico od Cerknice, nego ob pobočju Trebelnikovem in čez Pokojišče. Pa tudi Pekel sam na sebi brez ozira na to krajšo turo je vreden, da mu namenijo kak popoldanski izlet tiste vrste turisti, ki niso za daljšo pot, ki hodijo večinoma na Rožnik, Sv. Katarina, Šmarna gora in Sv. Jošt pa so jim že „visoke“ gore.

Kdo se še ni oziral iz Ljubljane proti oni strani Ljubljanskega barja, kjer ga obmejuje temno hribovje, ki mu gospodari „od pete do glave zarobljeni in kosmati“ Krim; kdo še ne pozna one ljubke vasice, ki leži ob vhodu v prijazno dolino, katere bregove veže veličastni viadukt, ter se ni izprehajal že pod tistimi temnimi bregovi po beli cesti ob mistični okolici bistrškega samostana pri izvirkih Ljubije med Vrhniko in Borovnico? Zato se mi zdi čudno, da tako malo ljudi, ki so hodili tod, ve tudi za borovniški „pekla“. Žrtvujmo en popoldan tej zanimivi partiji, pa hajdi v Pekel!

Konec vasi ne zavijemo navzgor v desni breg doline po pobočju Velikega Trebelnika proti vasicama Pokojišču in Padežu, ki ležita v majhni razdalji med seboj gori nad robom doline, kamor bi dospeli v kakih petih četrtrinkah ure po navadni zaznamenovani poti, nego krenemo danes kar po dolini naprej po lepi vozni poti.

* Glej »Planinski Vestnik« 1. 1897., št. 6. in 7; naj se smatra ta spis za dodatek k omenjenemu potopisu.

Pri mlimu na desno ob Borovniščici dospemo na mehko stezico in stopamo za zbledelimi znamenji na jelšah proti ponižnemu belemu selu Ohoníci, ki se skriva med sadnim drevjem ob desnem bregu. Kmalu zapazimo, da se poteguje v široko dolino gorski greben, ki jo deli v dva dela: na levo je ožja dolina Borovniščice, ki sega daleč v gorovje, na desno pa je širja dolina, ki se kmalu strne z zelenim gorovjem. Ljubko zelenje odeva bregove, tla pa pokrivajo prijazne livade, ki jih napaja Borovniščica; pogled nazaj, loveč se okoli viadukta, pa ti plava po barju tja proti sivim mejašem in tja proti slikovitemu, prelepemu našemu sredogorju, proti Grmadi in njenim sosedom. Kmalu pa mine ta razgled v zelenem pobrezju. Ko zapustiš zadnje hiše ohoniške, se bližajo vedno bolj strmi bregovi in se skoro stisnejo v „Peklu“, in v bližini zapuščenega mlina in neke ogelnice na tratini ob šumljajoči Borovniščici se ti zdi, da si v povsem gorenjski planinski krajini, in skoro pozabiš, da si pred dobro četrtinko ure še zrl Ljubljanskega barja „puščobo“. Pred sabo ugledaš v desnem bregu razrito korito, ki strmo napošev z vrha doli zija v Pekel, kamor ni več daleč. Vozna pot postane stezica, ki nas vodi navzgor ob Borovniščici. Po nje strugi štrle vedno večje skale in vedno bolj silijo do nas, čim više se povzpenjamo; naposled pa ti zastavi pot strma, porasla pečina, na levo za njo v kotu pa — zašušti. Martulek — en miniature! Treba bo pogledati malo v skriti skalnati kot. Na levo med grmičevjem zavijemo do skalnate, razrite struge. Par skokov — in prvi večji šum v skalnem zakotju nam miče oko in srce — ni sicer nič posebnega za onega, ki je videl večje slapove, pa bodite uverjeni, da delajo reklamo za dosti nezanimivejša naravna „čuda“ celo tam, kjer imajo kaj takega v izobilju!

Kam pa zdaj? Ob slapu gori je seveda nemogoče, na levo v breg bi bilo sicer pristopno, a zašli bi predaleč od struge in celo iz Pekla, nam pa se zdi v Peklu le prelepo. Treba bo pač nazaj in tisto poraslo pečino preplezati. Majhen žlebič nam pokaže nadaljnjo pot; skozi njega se potisnemo do prvega grmovja ob strmem bregu, potem pa že gre po travi in med grmovjem. In glej, glej! po vsem bregu vse polno rododendrona, prav kakor visoko gori v gorenjskih planinah, in to je, kar dela Pekel še posebno zanimiv: v tej višini (morda nekaj nad 350 m) rododendron! Ko prispemo na rob pečine, zašumi drugi slap pod nami, ki je dosti višji od prvega ter pada v globok kotel pod nami. Z roba pa nam oko prosteje plava po bližnjih bregeh zelene Borovniške doline; strmi breg, ki smo ga prelezli od prvega slapa, skritega v kotu, se nam zdi skoro navpičen. Lepo se počiva na tem robu.

Tu je glavni del „pekla“, to so — nebesa turistova, to je — pekel coklarski! Ob veliki vodi pa je tu vprav veličastno, zdaj jeseni pač najlepše.

Zdaj pa bo treba pogledati, kako se iz tega „pekla“ spravimo; naprej doli po isti poti se nam ne ljubi, malo prostega, daljnjega razgleda po lepi naši deželi gori z roba doline na Padežu pa bi nam poveščalo popoldanski izlet. Hitro se odločimo: zopet bo treba na desno nad slapom med grmičevjem in to bo drugo in zadnje kratko plezanje; kajti, kakor podoba kaže, do vrha ni več daleč. In res, skoro smo zopet v zložni, romantični dolinici, v kateri žene Borovniščica par idilskih mlinov. Vini vrh (984 m) na desni in Greda (742 m) na levi strani mejita dolinico. Pa naša pot je za danes gori končana, mi ne sledimo Borovniščici naprej po dolini, dasi nas silno miče; ob zahodni strani Vinega vrha bi došli v beli Kóžljek in odtod ni več daleč doli v Cerknico, pa čas nam ne dopušča. Krenemo na desno v breg gori proti Padežu in Pokojišču, že znanima nam vasicama, in odtod mahujemo po znani poti nazaj v Borovnico (opisani že v „Plan. Vestniku“ l. 1897.). Lep razgled se nam razgrinja tod gori. Oko nam plava po velikem delu kraškega sveta. V daljavi se nam kaže temni, raztegajeni Javornik, pod katerim ponice in zopet vstajata tajinstveno Cerkniško jezero. Pozdravljajo nas sivi Nanos in drugi plešasti kraški vrhovi. Proti Logatcu in Planini se košatijo temni gozdovi po visokem svetu. Ob robovih gozdov pa so med logi raztresene bele kočice, in te gozdove zremo na obeh straneh naše doline, v katero stopamo po lepi vozni poti od Pokojišča doli. Pogled se nam lovi ob hribov zelenih pasu, ki obkroža barje, tam na severu pa se zaustavlja ob fantastnih groteskah Karavank . . .

Zadovoljni prikorakamo v pičli uri zopet v Borovnico ter se veselo spominjamo nenavadno krasnega izleta.

Borovniški Pekel gotovo še zaslovi, kajti „Slov. planinsko društvo“ ga napravi dostopnejšega tudi zložnejšim izletnikom. S tem postane pot iz Borovnice v Cerknico še bolj zanimiva, okolica ljubljanska pa obogati še za en prijeten izlet v tesni h gorskim šumom, za izlet, kakršnih Ljubljana nima v obližju.

Društvene vesti.

Po desetih letih. Tako je naslov prilogi, ki je priložena tej številki in kateri je vsebina desetletno delovanje našega društva. Spis je izšel tudi kot posebna spomenica, ki se je razdelila udeležnikom slavnostnega občnega zbora ter razposlala častnim članom, podružnicam

ter javnim zastopom in zavodom pa časopisom. Brošura obsega tudi dva diagrama o številu članov Slov. plan. društva in o obisku Triglavske kočice na Kredarici. Spomenico je spisal g. dr. Vladimir Foerster, diagrama pa sestavil g. inženir Jaroslav Foerster.

Novi člani. Osrednjega odbora: Rode Ivan, trgovec v Ljubljani (ustanovnik). — Kamniške podružnice: Orožen Egida, c. kr. notarja soproga v Kamniku; Skala Karel, trgovec in posestnik v Kamniku; Trpine Avgust, posestnik v Kamniku; Loboda Gregor, črevljar v Kamniku. — Podravske podružnice: Kapun Marko, veleposestnik v Vojtni; Kaukler Ivan, nadučitelj v Ptuj; Šantel Anton, c. kr. profesor na gimnaziji v Gorici; Pogačnik Hinko, tovarnar v Rušah; Sieherl Karel, trgovec v Mariboru; Stradner Jožef, magaziner v Mariboru; Andlovec Ivan, uradnik v Mariboru; dr. Kac N., zobozdravnik v Mariboru; Polak Fran, mag. farm. v Ptuj; Trstenjak Roman, c. kr. sodni pristav, in dr. Tiplič Fran, zdravnik, pri Št. Lenartu v Slov. goricah; Kogej Jakob, c. kr. notar v Mariboru; Mule Alojzij, gostilničar v Rušah pri Mariboru; Serne Edvard, c. kr. gozdarski pristav v Slovenjgradcu; Burcar Božidar, knezoškofji svetovalec in župnik v Rušah pri Mariboru.

Za Kadilnikovo kočico na Golici* je podaril g. dr. Valentin Krisper 200 K. Slava dejanskemu domoljubju!

Darila. Gospod Avgust Jenko, pekovski mojster in posestnik, 10 K za „Aljažev dom“, ker se ni mogel udeležiti slavnosti desetletnice. Hvala lepa!

Darovi za planinski dom „Krnico“ v Zajezeri: G. Knaflič Jakob, župnik v Ločah, 4 K; Neimenovanec v Ljubljani in g. Coriary A., učitelj v Gummernu, po 2 K; višarski kapitelj nabral 53 K. Skupaj 61 K. Lepa hvala!

Turistovski vlak. Takoimenovani turistovski vlak, ki je to leto vozil ob nedeljah in praznikih, od 1. julija do 15. septembra iz Ljubljane ob 5. uri zjutraj in se iz Trbiža vračal v Ljubljano ob 10 uri 43 min. zvečer, je turistom in tudi drugemu občinstvu zelo ugajal. Slišala se je splošna želja, da bi tudi prihodnja leta vozil, in sicer v dobi od 1. majnika pa do 30. septembra. Zaradi tega se je Slov. plan. društvo zopet obrnilo do železniškega ministrstva po mestnem županu ljubljanskem, gospodu Ivanu Hribarju, s prošnjo, da bi se navedeni vlak vzdrževal tudi v bodoče in da bi vozil od 1. maja do 30. septembra. Obenem je društvo opozorilo železniško upravo na to, da je postajica Otoče z ozirom na velikaško število romarjev premajhna, in mu izrazila tudi nekaj drugih želj.

Nova pot s prelaza Luknje v Trento. Čudno, da pozna razmeroma le malo turistov od Luknje v Zadnjico pot „čez rušo“, t. j. ob levi Luknje ob Triglavu navzdol. To pot je izprva sicer težko zaslediti, a je nadalje dosti zložna in brez vse nevarnosti, nasprotno pa je pot čez Zajavor proti Zadnjici navzdol zelo strma in sploh nevarna radi kamenja, katero proži na Pihávcu pasočca se drobnica. No, 15. t. m. je naše društvo dogradilo, oziroma izboljšalo prej omenjeno pot ob Triglavu „čez rušo“. Po njej se gre zdaj od Luknje skoraj naravnost do „Skoka“, kjer se cepi stara Triglavska pot iz Zadnjice na desno

* Druga darila za to kočico priobčimo v prihodnji številki.

proti Dolčcu, od „Skoka“ v Zadnjico pa je že itak dosti dobra pot in le malo strma, nevarna pa prav nič. Prepričani smo, da bo ta nova pot, ki je tudi precej krajša, ugajala vsem turistom.

Raznoterosti.

Križ cesarja Franca Jožefa I. Dne 8. septembra t. l. so postavili na najvišjem mestu gore Grimming (2331 m) na zgornjem Štajerskem mogočen križ in ga imenovali križ cesarja Franca Jožefa I. Sestavljen je iz 15 močnih železnih cevi ter meri 7 m v visokosti in 30 cm v premeru. Na vrh gore ga je nosilo 28 močnih mož. Že od daleč ga je videti na vrhu. —ij.—

Ponesrečenec ob Pihávcu. Dne 24. septembra v mraku so prinesli nekateri Trentarji od Zadnjice h gorskemu vodniku Komácu, p. d. Motu, nekega Silbersteina iz Berlina, dijaka na rudarski akademiji, starega 34 let. Bil je precej hudo pobit po glavi in pa po prsih. Prišel je iz Mojstrane z vodnikom, katerega je pa na Luknji odslovil, ter lezel sam ob Pihavcu po zajavorski stezi v Zadnjico. Sodi se, da je zgrešil sicer precej slabo zaznamenovano pot ter šel po drugi, ki so jo napravili domačini za silo zase in za svoje koze. Na tej poti je pa večkrat zdrčal po strmih meleh, se seveda precej otolkel ter izgubil klobuk in nahrbtnik, o katerih ni še zdaj sledu. Od bližnje pristaje so na vpitje in zdihovanje pritekli možje ter ga odnesli vsega krvavega po glavi. Priskrbel se mu je čim brže zdravnik iz Bolca. V Trenti je moral ostati tri dni, potem se je pa prepeljal v Bolc, da se je tam vsaj deloma pozdravil, predno je odšel domov.

Švicarski alpski klub je zboroval od 12.—14. septembra t. l. v Pontresini. Klub šteje v 46 podružnicah 7050 članov. Lani mu je pristopilo 328 članov in dohodkov je imel 52.750 frankov ter 27.420 frankov stroškov. V dobi zadnjih štirih let se je izdalo za koč 60.864 frankov in društveno premoženje se je pomnožilo za 19.192 frankov. Letos je klub zavaroval 589 vodnikov. Premije so stale 14.635 frankov in je osrednja blagajna prispela 9720 frankov. Klub je tudi sklenil pogodbo z neko zavarovalno družbo, da zavaruje vse člane, ki želijo biti zavarovani, proti nezgodam, tudi proti takim, ki se jim utegnejo prigoditi, ako gredo brez vodnikov v gore. Klubova knjižnica je v mestu Zürichu in ima zelo lepo zbirko alpinskih spisov. Klub je izdal tudi že več knjig in dela sistematično reklamo za poset Švice. —ij.—

Zrakoplovec Spelterini se je spustil dne 19. septembra t. l. z balonom iz Zermatta v zrak. V zrakoplovu „Stella“ sta bila ž njim še dva gospoda iz Zürichu. Bili so čez 20 ur v balonu ter priplavali 5300 m visoko. Prenočili so nad nekim snežiščem v veliki višavi, kjer je balon skoraj mirno stal. Ustavili so se na visoki planini Chinti blizu Bignasca v Tessinu. Vreme je bilo lepo in uživali so nepopisno krasen razgled, zlasti ob vzhajajočem solncu. To je bila dosedaj najdaljša in najbrž tudi najinteresantnejša vožnja po zraku v Alpah. —ij.—

Vremensko poročilo s Kredarice (2515 m).

Meseca julija 1903. Srednji zračni tlak 555·93 mm, najvišji 560 mm (2. in 3.), najnižji 550 mm (7. in 8.) — Srednja toplota + 5·4° C,

najvišja $+16.2^{\circ}\text{C}$ (4.), najnižja -3.4°C (8.). — Padavine je bilo v 13 dneh 260.9 mm. Šestkrat je snežilo, viharni dnevi so bili 7., 9., 11. in 19. Vreme je bilo za turiste precej neugodno, razgleda prav malo. Prevladovali so sicer severni vetrovi, pa 19 dni je bilo meglenih.

Meseca avgusta t. l. Srednji zračni tlak 556.94 mm, najvišji 561.5 mm (31.), najnižji 549 mm (19.). — Srednja toplina $+7.6^{\circ}\text{C}$, najvišja $+17.2^{\circ}\text{C}$ (22.), najnižja -2.2°C (20.). — Padavine je bilo v 12 dneh 164.9 mm, največ 53.7 mm (20.). — Vihar je razsajal 19. in 20., snežilo je dvakrat, meglenih dni je bilo 12. Prevladovali so severni vetrovi, posebno proti koncu meseca. Tedaj je bilo tudi vreme za turistiko jako ugodno.

Meseca septembra t. l. Srednji zračni tlak 560 mm, najvišji 563.5 mm (1.), najnižji 546.5 mm (11.). — Srednja toplina $+7.7^{\circ}\text{C}$, najvišja $+18.2^{\circ}\text{C}$ (2. in 6.), najnižja -2.4°C (18.). — Padavine je bilo v 7 dneh 272.3 mm, največ 19. septembra, namreč 113.8 mm. Krasno vreme je bilo do 10., potem pa dež, megla, sneg in toča. Dne 13. in 14. je razsajal tak jug, da se je bilo bati, da odnese kočo (glej 9. štev. „Plan. Vestn.“).

Člani osrednjega društva plačujejo članarino osrednjemu odboru v Ljubljani, člani vseh podružnic pa svojim odborom.

Članarina „Slov. plan. društva“ in njegovih podružnic znaša na leto 6 K; poleg tega zneska plača nov član tudi 2 K vpisnine. Ustanovnik plača enkrat za vselej 60 K. Vseučiliščniki plačajo 3 K letnine in so prosti vpisnine.

„Plan. Vestnik“ prejmljejo vsi člani **brezplačno**. Nečlane stane na leto 4 K, dijake 2 K 40 h.

Obiskovalcem Solčavskih–Savinskih planin

se najvljudneje priporoča

gostilna „Pri Raduhi“ v Lučah
v Gorenji Savinski dolini na Štajerskem.

Dobra prenočišča, okusna jedila in izvrstna pijača po zmernih cenah.

Peternelov dom na Bledu

priporoča vsem letoviščnikom in izletnikom

svoje ugodne sobe in svojo restavracijo.

Kuhinja je izborna. Točijo se najboljša dolenjska in istrska vina in budejeviško pivo iz akcijske pivovarne.

☞ Bivanje za daljšo dobo je za časa naznaniti. ☞

Lastnik: **Jakob Peternel**, župan blejski.

Obrt
ustanovljen
l. 1834.

Janez Kofler

Obdarovan
v Bruku ob M.
l. 1892.

izdeluje najboljše, originalne gorske črevlje za lovce in turiste, tudi za dame. Obuvalo je solidno in trpežno, šivano in podkovano, nepremočljivo.

Priznано najlepši in najboljši gorski črevlji.

Za mero je poslati prav priležen črvelj.

Dopošiljanje samo proti povzetju.

3-2

Naslov:

Johann Kofler,
Spezialist in Original-Bergschuhen. — St. Stefan ob Leoben,
Steiermark.

✦ **Gostilna Urbanejeva,** ✦

sedaj prenovljena v

hotel Razor v Kranjski gori,

priporoča vsem letoviščnikom in tujcem svoje ugodne **sobe** in svojo **restavracijo z najboljšo postrežbo** v vsakem oziru.

Kdor želi za daljšo dobo stanovanje, naj to za časa naznani.

Lastnik Jakob Černe.

Nahrbtnike in gorske palice

prodaja trvdka

AVGUSTA AUERJA naslednik IVAN KORENČAN

Stari trg št. 5. * Ljubljana. * Stari trg št. 5.

Nahrbtniki po 2 K in 2 K 40 h. — Gorske palice po 1 K 60 h.

J. BONAČ

v Ljubljani v Šelenburgovih ulicah št. 5, nasproti nove pošte,

priporočam vljudno svojo

✦ trgovino s papirjem in pisalnimi potrebščinami. ✦

Vzorce papirja pošiljam na ogled. V svoji knjigovoznici izdelujem vezi preproste in najfineše.

Prevzemljam izdelovanje vsakovrstnih razglednic po fotografijah. Imam veliko zalogo vedno najnovejših razglednic.

Edina zaloga svinčnikov družbe sv. Cirila in Metoda.

Tvornica kartonaže z električno silo. Po naročilu izdelujem raznovrstne skatle.

Prekupnikom velik popust.

Karla Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

v Ljubljani na Dunajski cesti št. 16

priporočata svojo veliko zalogo planinske oprave: krampeže, svetiljke, cepine, dereze itd., potem raznovrstno železnilo za stavbe, kuhinjsko orodje, najboljše orodje za rokodelce in vse vrste poljedelskih strojev.

IVAN SOKLIČ

v Ljubljani, Pod trančo št. 1,

priporoča svojo veliko zalogo klobukov, posebno lodnatih za hribolazce in lovce iz
tovarne J. S. in Ant. Pichlerja, c. kr. dvor. založnikov.
Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

GRIČAR in MEJAČ

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah šte. 9

priporočata svojo bogato zalogo izgotovljene moške in ženske obleke ter
najboljše perilo in zavratnice.

Zlasti opozarjata na nepremočna lodnasta oblačila in plašče za turiste

Naročila po meri se izvršujejo točno in ceno na Dunaju.

Ilustrovani ceniki se razpošiljajo franco in zastonj.

Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

AVGUST AGNOLA,

Najnižje cene.

steklar v Ljubljani na Dunajski cesti št. 13.

Najnižje cene.

Velika zaloga stekla, porcelana, zreal, okvirov in vseh drugih v ste-
klarstvo spadajočih predmetov.

LJUBLJANA← **J. LOZAR** →

Mestni trg št. 7.

priporoča svojo bogato zalogo turistovskih srajc, turistovskih, kole-
sarskih in lovskih dokolenic, lovskih volnenih jopičev, zimskih in letnih
nogavic, zavratnic itd. Fino moško perilo in spodnja obleka.

Nahrbtniki po 5 K komad. — Članom „Slov. plan. društva“ znižane cene.

Brata Eberla,

pleskarja c. kr. drž. in c. kr. priv. južne železnice

v Ljubljani, v Franciškanskih ulicah št. 4,

prevzemata vsa v pleskarstvo spadajoča dekorativna, stavbinska in pohištvena dela.

Delo realno in fino, izvršitev točna in po najnižjih cenah.

ADOLF HAUPTMANN

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 41.

Tovarna oljnatih barv, firneža, laka in kleja.

— Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov. —